

Sygn. akt VII U 1544/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Lucyna Łaciak

Protokolant: st. sekr. sąd. Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2016 r. w Warszawie

sprawy M. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

w przedmiocie podlegania ubezpieczeniu chorobowemu

na skutek odwołania M. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 11 września 2015 r., znak: (...) oraz

z dnia 25 września 2015 r., znak: UBS/(...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 11 września 2015 r., znak: (...) w ten sposób, że przywraca odwołującej M. P. termin do opłacenia składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za okres od dnia 1 marca 2015 r. do dnia 31 marca 2015 r.;
2. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 25 września 2015 r., znak: UBS/(...) w ten sposób, że stwierdza, iż odwołująca M. P. podlega dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 marca 2015 r. do dnia 31 marca 2015 r.;
3. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz odwołującej się M. P. kwotę 360,00 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

M. P. w dniu 23 września 2015 r. odwołała się za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga

w Warszawie od pisma ww. organu rentowego z dnia 11 września 2015 r., znak: (...), którą to organ rentowy odmówił wyrażenia zgody na opłacenie składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe po terminie. Odwołująca zaskarżyła powyższe w zakresie odmówienia jej prawa do podlegania dodatkowemu ubezpieczeniu chorobowemu w całości i odmówienia zgody na przywrócenie terminu na dokonanie płatności składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe po terminie.

W związku z tym ubezpieczona wniosła o uznanie, że w dniu 12 kwietnia 2015 r. podlegała dodatkowemu ubezpieczeniu chorobowemu, opłaciła składkę na dodatkowe ubezpieczenie chorobowe za marzec 2015 r. zgodnie ze złożoną deklaracją w kwocie 3296,86 złotych, ewentualnie że powinna zostać jej przyznana możliwość płatności

składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za marzec 2015 r. po terminie, zgodnie ze złożonym wnioskiem. Odwołująca podniosła, że niedokonanie płatności za miesiąc październik 2014 r. w terminie było spowodowane błędnym przeświadczeniem, że składka za ten okres została już zapłacona. Ubezpieczona podkreśliła, że regularnie dokonywała płatności składek do organu rentowego przez cały okres prowadzonej działalności gospodarczej oraz, że organ rentowy nigdy nie upomniął się o zapłacenie składki za październik 2014 r. Ubezpieczona wskazała, że w dniu 11 czerwca 2015 r. opłaciła składki za październik 2014 r. (k. 2-6 a. s.).

M. P. złożyła również odwołanie w dniu 13 października 2015 r. od decyzji organu rentowego z dnia 25 września 2015 r., znak: UBS/(...). Odwołująca wniosła

o uznanie, że podlega dodatkowemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od dnia 1 marca 2015 r. do dnia 31 marca 2015 r., ewentualnie o możliwość płatności składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za marzec 2015 r. po terminie zgodnie ze złożonym wnioskiem. Ubezpieczona podniosła, że prowadzi działalność gospodarczą od dnia 1 marca 2011 r. oraz, że do października 2014 r. regularnie uiszczała należne składki do organu rentowego. Ubezpieczona wskazała, że składki za kolejne okresy od listopada 2014 r. do lutego 2015 r. opłacała w wymaganych kwotach i terminach. Odwołująca stwierdziła, że płatność dokonana przez nią tytułem składki na dodatkowe ubezpieczenie chorobowe za marzec 2015 została zaksięgowana przez organ rentowy na poczet brakującej składki za październik 2014 r., co

z kolei spowodowało uznanie przez organ rentowy, że składka na dodatkowe ubezpieczenie chorobowe została zapłacona w niepełnej wysokości (k. 12-16 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 23 października 2015 r. wniósł o oddalenie odwołania od decyzji z dnia

25 września 2015 r. na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. Organ rentowy podniósł, że analiza terminowości opłacanych przez odwołującą składek wykazała, że za miesiące sierpień, wrzesień, listopad i grudzień 2014 r. oraz styczeń, luty, kwiecień i czerwiec 2015 r. odwołująca rozliczyła składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe oraz opłaciła składki na ubezpieczenia społeczne w terminie i w pełnej wysokości. Zdaniem Oddziału z uwagi na fakt, iż za miesiące październik 2014 r. oraz za marzec i maj 2015 r. składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i dobrowolne ubezpieczenie chorobowe zostały opłacone po upływie ustawowego terminu, natomiast w dokumentach rozliczeniowych za miesiące lipiec i sierpień 2015 r. zostały wykazane składki na ubezpieczenia społeczne bez uwzględnienia składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, ponieważ odwołująca nie była nimi objęta. W ocenie organu rentowego przedstawione uzasadnienie we wniosku odwołującej o wyrażenie zgody na opłacenie po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za marzec 2015 r. nie wskazuje na szczególne okoliczności uniemożliwiające dotrzymanie terminu płatności. Mając na uwadze powyższe, decyzją z dnia 25 września 2015 r., znak: UBS/(...) organ rentowy stwierdził, że M. P. w okresach od dnia 14 sierpnia 2014 r. do dnia 30 września 2014 r., od dnia 1 listopada 2014 r. do dnia 28 lutego 2015 r., od dnia 1 kwietnia 2015 r. do dnia 30 kwietnia 2015 r. oraz od dnia 1 czerwca 2015 r. do dnia 30 czerwca 2015 r. podlega ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą (k. 24-25 a. s.).

Pełnomocnik odwołującej na rozprawie w dniu 3 marca 2016 r. sprecyzował roszczenie poprzez uznanie, że odwołująca podlegała dodatkowemu ubezpieczeniu chorobowemu w marcu 2015 r. oraz wniósł o zmianę decyzji organu rentowego z dnia 2 lipca 2015 r. i z dnia 25 września 2015 r. (k. 47 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. P. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą B. M. P. od dnia 1 marca 2011 r. (k. 7 a. s.).

Odwołująca urodziła syna K. K. w dniu 12 kwietnia 2015 r.
(k. 11 a. s.).

Ubezpieczona od dnia 1 marca 2011 r. zgłosiła się do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego, rentowych i wypadkowego. Zgodnie z wnioskiem z dnia 14 sierpnia 2014 r. odwołująca została objęta dobrowolnym

ubezpieczeniem chorobowym od dnia 14 sierpnia 2014 r. Z analizy terminowości opłaconych składek wynika, że za miesiące sierpień, wrzesień listopada i grudzień 2014 r. oraz za styczeń, luty, kwiecień i czerwiec 2015 r. M. P. rozliczyła składki na ubezpieczenia społeczne z uwzględnieniem składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe oraz opłaciła składki na ubezpieczenia społeczne w terminie i w pełnej wysokości (okoliczności bezsporne, źródło akta ZUS).

W dniu 11 czerwca 2015 r. ubezpieczona złożyła wniosek o wyrażenie zgody na opłacenie składek po terminie na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za marzec 2015 r. (akta ZUS).

Po rozpatrzeniu wniosku, organ rentowy wydał decyzję z dnia 2 lipca 2015 r., znak: (...) w sprawie wyrażenia zgody na opłacenie po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiące marzec i maj 2015 r. na podstawie art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, w której stwierdził, że zgoda nie została wyrażona. Oddział w zaskarżonej decyzji wskazał, że w przedstawionym we wniosku uzasadnieniu nie wskazano szczególnych okoliczności usprawiedliwiających nieterminowe opłacenie składek. Wobec powyższego nie została wyrażona zgoda na opłacenie po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiące marzec i maj 2015 r. Organ rentowy stwierdził, że tym samym odwołująca nie podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od dnia 1 marca 2015 r. do dnia 31 marca 2015 r. oraz od dnia 1 maja 2015 r. do dnia 31 maja 2015 r. (akta ZUS).

W dniu 28 sierpnia 2015 r. odwołująca złożyła wniosek do organu rentowego o wydanie decyzji dotyczącej okresów podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu (akta ZUS).

W związku z wnioskiem ubezpieczonej o wydanie decyzji w przedmiocie podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, organ rentowy w dniu 25 września 2015 r. wydał kolejną zaskarżoną decyzję znak: UBS/(...), w której stwierdził, że M. P. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 14 sierpnia 2014 r. do dnia 30 września 2014 r., od dnia 1 listopada 2014 r. do dnia 28 lutego 2015 r., od dnia 1 kwietnia 2015 r. do dnia 30 kwietnia 2015 r. oraz od dnia 1 czerwca 2015 r. do dnia 30 czerwca 2015 r. Organ rentowy podniósł, że wpłata z dnia 8 kwietnia 2015 r. została częściowo zaliczona na poczet zaległości w płatności za miesiąc październik 2014 r., natomiast powstała niedopłata za miesiąc marzec 2015 r., która została uregulowana w dniu 11 czerwca 2015 r. Organ rentowy wskazał, że wniosek odwołującej został rozpatrzony odmownie z uwagi na fakt, iż przedstawione przez nią uzasadnione nie wskazywało na szczególne okoliczności uniemożliwiające dotrzymanie terminu płatności (akta ZUS).

Odwołująca opłacała należne składki do ZUS na ubezpieczenie społeczne regularnie przez cały okres prowadzenia działalności gospodarczej od dnia 1 marca 2011 r. Niedokonanie przez ubezpieczoną opłacenia składki za miesiąc październik 2014 r. wynikało z jej błędnego przeświadczenia, że składka została opłacona. W konsekwencji błędnie wypełniony wniosek przez odwołującą poprzez zatytułowanie opłaty za miesiąc styczeń 2015 r., zamiast za miesiąc marzec 2015 r. był spowodowany jej złym stanem zdrowia, który był związany z problemami zdrowotnymi spowodowane ciążą. Powyższe skutkowało zaliczeniem opłaconej składki za miesiąc marzec 2015 r. na poczet brakującej składki za październik 2014 r. (przesłuchanie odwołującej – k. 48 a. s.).

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy oraz w aktach ubezpieczeniowych, którym Sąd dał wiarę w całości, albowiem żadna ze stron postępowania nie kwestionowała ich rzetelności oraz autentyczności. Sąd dał również wiarę zeznaniom ubezpieczonej w charakterze strony, które były spójne oraz znalazły odzwierciedlenie w dokumentacji znajdującej się w aktach ubezpieczeniowych. Sąd stwierdził również, że zgromadzony materiał dowodowy nie budził żadnych wątpliwości i był wystarczający do wydania rozstrzygnięcia.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania M. P. od decyzji organu rentowego z dnia 2 lipca 2015 r., znak: (...) oraz z dnia 25 września 2015 r., znak: UBS/(...) są uzasadnione i zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 j.t.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej prowadzą pozarolniczą działalność gospodarczą.

W myśl art. 8 ust. 6 pkt 1 w/w ustawy za osobę prowadzącą poza rolniczą działalność gospodarczą uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

Jak stanowi art. 11 ust. 2 w/w ustawy dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4, 5, 8 i 10.

W świetle art. 14 ust. 1 objęcie dobrowolnie ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi i chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku o objęcie tymi ubezpieczeniami, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został zgłoszony,

z zastrzeżeniem ust. 1a. (ust. 1a) Objęcie dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku tylko wówczas, gdy zgłoszenie do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych zostanie dokonane w terminie określonym w art. 36 ust. 4. Przy tym w myśl art. 14 ust. 2 ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe, o których mowa w ust. 1, ustają: 1) od dnia wskazanego we wniosku o wyłączenie z tych ubezpieczeń, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został złożony; 2) od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie - w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność i osób z nimi współpracujących, duchownych oraz osób wymienionych w art. 7 i 10; w uzasadnionych przypadkach Zakład, na wniosek ubezpieczonego, może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie, z zastrzeżeniem ust. 2a; 3) od dnia ustania tytułu podlegania tym ubezpieczeniom.

Data, od której następuje objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym, określona w art. 14 ust. 1 ustawy systemowej jest terminem zawitym prawa materialnego, który nie podlega przywróceniu. Bezspornie również z art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy wynika, iż dobrowolne ubezpieczenie chorobowe ustaje z mocy prawa od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie.

Jedyną możliwość kontynuowania ubezpieczenia w sytuacji, gdy składka nie została terminowo uregulowana daje złożenie do organu rentowego wniosku o wyrażenie zgody na opłacenie składki po terminie. Pozytywna decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych powoduje kontynuowanie dotychczasowego stosunku ubezpieczenia pod warunkiem opłacania terminowo należnych składek, natomiast decyzja negatywna potwierdza ustanie z mocy prawa dobrowolnego tytułu ubezpieczenia społecznego i podlega zaskarżeniu w sądowym postępowaniu odwoławczym. Brak złożenia powyższego wniosku lub jego negatywne rozpatrzenie ostateczną decyzją organu rentowego bądź prawomocnym wyrokiem sądu skutkuje koniecznością ponownego złożenia wniosku, gdyż przepisy nie przewidują dorozumianego objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem społecznym przez samo opłacenie składki na ubezpieczenie, które ustało wcześniej wskutek niedotrzymania terminu zapłaty należnych składek.

Zgodnie z orzeczeniem Sądu Apelacyjnego, „stosownie do treści art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej wyrażenie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych zgody na opłacenie składki po terminie może nastąpić wyłącznie w uzasadnionych sytuacjach. Nie wymaga się, aby był to przypadek szczególnie uzasadniony, czy aby były to wyjątkowe okoliczności. Nie uzależnia też wyrażenia zgody od braku winy po stronie wnioskodawcy. Ustawa wymaga jedynie, aby był to przypadek uzasadniony, czyli taki, który obiektywnie usprawiedliwia i tłumaczy dlaczego składka nie została zapłacona w terminie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 28 czerwca 2013 roku, sygn. akt III AUa 1537/12). W związku z powyższym, składający wniosek powinien wskazać zarówno przyczyny, z powodu których uchybił terminowi płatności, jak też wykazać, że wystąpił przypadek uzasadniony dający podstawę do udzielenia zgody na opłacenie składki po terminie.

Jak wynika z analizy akt sprawy, ubezpieczona urodziła dziecko w dniu 12 kwietnia 2015 r. Z uwagi na tą okoliczność, wnioskodawczyni błędnie wskazała miesiąc, od którego opłaciła składkę. Organ rentowy zaliczył opłacenie składki w dniu 8 kwietnia 2015 r. za miesiąc marzec 2015 r. na poczet nieopłaconej składki za miesiąc październik 2014 r.

W konsekwencji niedopłata składki za miesiąc marzec 2015 r. także została uregulowana po terminie, tj. w dniu 11 czerwca 2015 r., kiedy to wpłynął wniosek o wyrażenie zgody na opłacenie jej po terminie. Pomimo nieprawidłowego działania po stronie ubezpieczonej

w zakresie nieopłacenia składki za miesiąc październik 2014 r., co konsekwencją była niedopłata składki za miesiąc marzec 2015 r., zdaniem Sądu w niniejszej sprawie wystąpił przypadek uzasadniony, który uprawnia stronę odwołującą do opłacenia po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie za marzec 2015 r. Sąd podziela pogląd orzecznictwa, zgodnie

z którym - „przepis art. 14 ust. 2 pkt 2 u.s.u.s. nie powinien być traktowany z nadmiernym rygoryzmem, w tym znaczeniu że niejako automatycznie prowadzi do wyłączenia

z ubezpieczenia, bez względu na okoliczności. Właśnie uwzględnieniu tych okoliczności służy ulga przewidziana w tym przepisie po średniku. Trzeba zatem wziąć pod uwagę te szczególne wypadki, gdy z przyczyn niezależnych w danym miesiącu uiszczenie składki nie następuje. Jest to tym bardziej uzasadnione gdy dochodzi jedynie do zaniżenia wysokości tej składki, niedopatrzanie to zostaje niezwłocznie naprawione, nie ma ono charakteru działania specjalnego, mającego niejako "oszukać" system ubezpieczeń społecznych" (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 września 2013 r., sygn. akt III AUa 1875/12).

Sąd dał wiarę zeznaniom ubezpieczonej i przyjął przedstawioną przez nią wersję zdarzeń. Uchybienie odwołującej w postaci nieterminowego opłacenia składki za miesiąc marzec 2015 r. było niezamierzone, albowiem stresowała się zbliżającym się terminem porodu dziecka. Ubezpieczona nie miała wiedzy, że organ rentowy przyjmie zapłaconą składkę za miesiąc marzec 2015 r. na poczet zaległej nieopłaconej składki za październik 2014 r. Sąd doszedł do przekonania, że w odpowiedni sposób udowodnione w toku postępowania problemy zdrowotne ubezpieczonej stanowiły okoliczność uzasadniającą przywrócenia jej terminu do opłacenia składek. Kierując się zasadami współzycia społecznego należy podkreślić, że w życiu odwołującej, w okresie kiedy nie opłaciła składek, nadrzędnym było dobro jej dziecka. W związku z tym, sprawy związane z rozliczeniami składek w organie rentowym zeszły na dalszy plan, co skutkowało de facto opłaceniem składek po terminie. Sąd zważył również, że w pozostałych miesiącach prowadzenia działalności gospodarczej od 2011 r. dokonano opłacania składek zgodnie z ich wysokością

i terminem wpłaty, co stanowi w rozstrzygnięciu przesłankę pozytywną do przywrócenia terminu do opłacenia składek.

Mając na uwadze powyższe, Sąd zważył, iż powyższe okoliczności stanowią uzasadniony przypadek do wyrażenia zgody na opłacenie składki za marzec 2015 r. po terminie w rozumieniu art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zmiana zaskarżonej decyzji z dnia 2 lipca 2015 r. przez Sąd w niniejszym postępowaniu miała bezpośredni wpływ na zmianę również decyzji z dnia 25 września 2015 r., w której Sąd stwierdził, iż M. P. podlega dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od dnia

1 marca 2015 r. do dnia 31 marca 2015 r. Tym samym odwołania wnioskodawczyni uznać należało za uzasadnione.

Z powyższych względów Sąd na podstawie wskazanych przepisów prawa i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Zarządzenie: (...)

MK